

STOP ! SV – TRÉNINKOVÝ PROGRAM PRO ŠKOLITELE - WORKSHOP

ČÁST 1 – Sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy

Tento materiál vznikl za finanční podpory programu Práva, rovnost a občanství Evropské unie.

- **Jaký je charakter sexuálního obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy**
- **Jak časté je sexuální obtěžování a sexuální násilí v prostředí noční zábavy, jaké jsou jeho následky a další související faktory**
- **Jak může personál rozpoznat a předcházet sexuálnímu obtěžování a násilí, a jaké jsou možnosti dalšího rozvoje dle současných doporučení**
- **Jaká opatření mohou pracoviště v prostředí noční zábavy aplikovat, aby omezila a předcházela sexuálnímu obtěžování a násilí**

1. Co je to sexuální obtěžování a násilí?

1. Co je to sexuální obtěžování a násilí? (pokračování)

Světová zdravotnická organizace definuje sexuální násilí jako:

„Jakékoliv sexuální jednání zahrnující pokusy o dosažení sexuálního styku, nežádoucí sexuální poznámky a návrhy, činy směřující k obchodování či jinak namířené proti sexualitě jedince, které využívají nátlak, nehledě na vztah k oběti, a to v jakémkoliv prostředí zahrnujícím (nikoliv výlučně) domov a práci.“

Světová zdravotnická organizace, 2010

1. Co je to sexuální obtěžování a násilí? (pokračování)

Sexuální obtěžování a násilí v kontextu prostředí noční zábavy

- Znásilnění nebo pokus o znásilnění;
- Nevyžádaný sexuální kontakt, jako např. osahávání, líbání a doteky;
- Nevyžádaná sexuální pozornost (bez kontaktu) nebo obtěžování, jako např. nevhodné poznámky a gesta;
- Vynucená sexuální aktivita, jako např. výhružky, slovní nátlak nebo skryté podávání alkoholu a drog;
- Sexuální aktivita s osobou, která není schopna poskytnout svolení z důvodu opilosti nebo užití drog;
- Sexuální vykořisťování (např. povolení vstupu do podniku nezletilým výměnou za sexuální služby).

1. Co je to sexuální obtěžování a násilí? (pokračování)

- Sexuální násilí není v českém právu přímo definováno, v odborné české literatuře je většinou vnímáno jako trestné činy, při kterých pachatel svým jednáním zasahuje do **sexuální sféry oběti za použití fyzického násilí, pohrůžky fyzického násilí či pohrůžky jiné těžké újmy vůči ní, a to bez souhlasu oběti.**
- Znásilnění (§ 185 trestního zákoníku)
 - Kdo do jiného násilím nebo pohrůžkou násilím nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti
- Sexuální nátlak (§ 186 trestního zákoníku)
 - Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilím nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívající jeho bezbrannosti

2. Jak se sexuální násilí v prostředí noční zábavy projevuje?

- **Podniky noční zábavy mohou představovat vysoce sexualizované prostředí.** Jedním z nejčastějších důvodů k návštěvě baru nebo klubu je navázání partnerských a sexuálních vztahů.
- **Alkohol (a/nebo jiné návykové látky) může snižovat zábrany a zvyšovat zranitelnost** vůči sexuálnímu útoku.

Keep On
dancing

THURSDAY 20TH JULY

LUCA CAZAL B-DAY
L. CLAUDEL + SECRET GUEST

PRE PARTY FROM 11PM TO 2AM · JONNY N'TRAVIS
KEEP ON DANCING SHOW BY "LAS CHICAS BONITAS"

HEART
IBIZA

F ★ ★ ★ ME
I'M FAMOUS!
DAVID GUETTA & FRIENDS
I B I Z A

BUY 2017 TICKETS HERE

2. Jak se sexuální násilí v prostředí noční zábavy projevuje? (pokračování)

- **Oportunisticky** – když někdo na přeplněném parketu využije příležitost k tomu, aby se dotýkal jiné osoby; nebo když někdo využije opilost jiné osoby k sexuální agresi (týká se nejen cizích osob, ale i partnerů, protějšků na schůzce, kamarádů a známých).
- **Nesprávným odhadem situace** – např. když se někdo mylně domnívá, že o něj má jiná osoba sexuální zájem nebo že pro ni bude sexuální akt akceptovatelný. Násilí se může projevovat i jako následek podobných nedorozumění – např. v podobě agresivního odmítnutí nebo agresivní reakce na odmítnutí.
- **Sexuální predátoři** – někdo může navštěvovat podniky noční zábavy s vidinou, že tak snadno najde potenciální oběti; zvláště ty, které jsou pod vlivem alkoholu nebo drog.
- **Společenské normy** – některé společenské normy (formální/neformální) mohou sexuální obtěžování a násilí podporovat a zabraňovat tak jeho rozpoznání.

2. Jak se sexuální násilí v prostředí noční zábavy projevuje? (pokračování)

Co říkají výzkumy

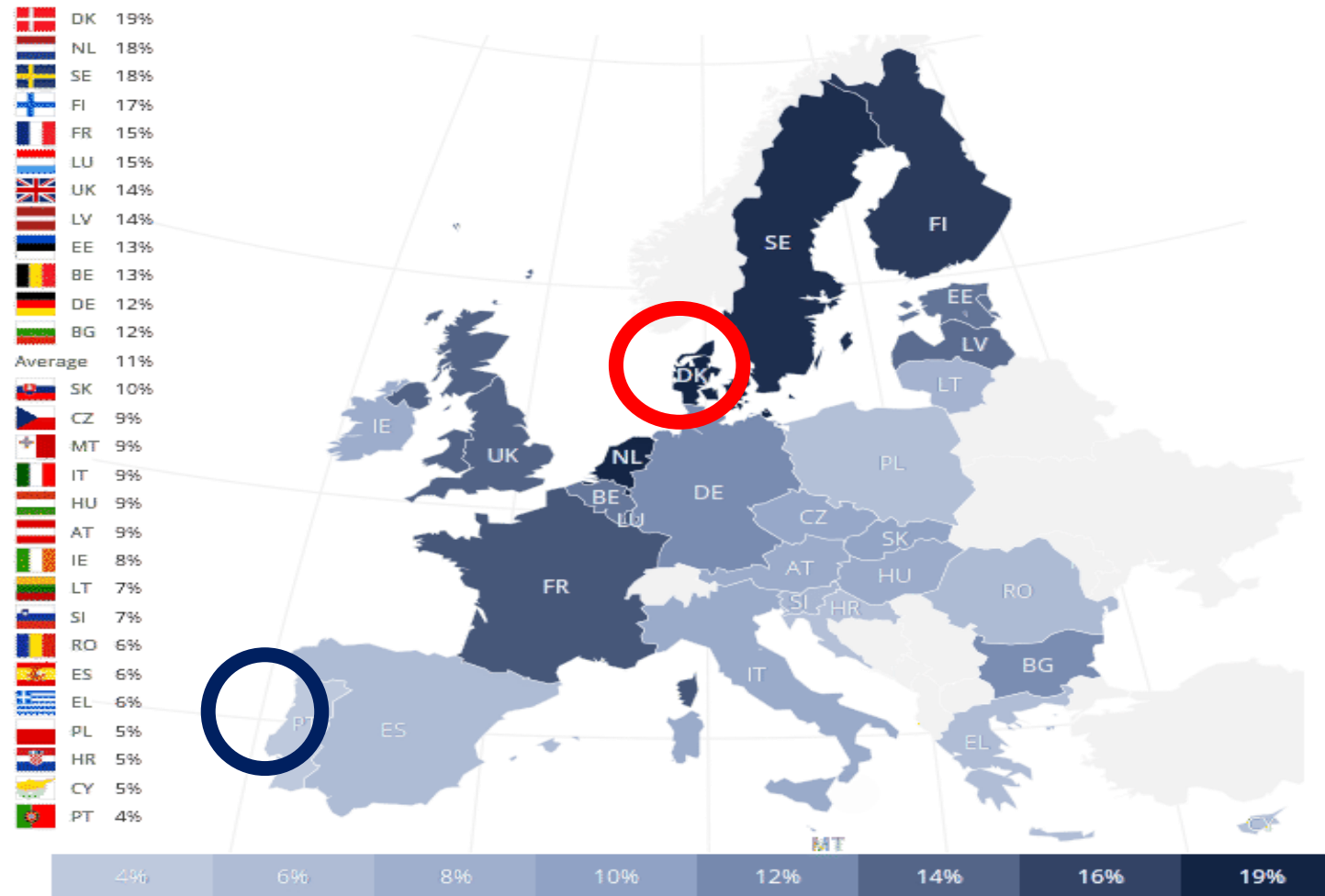
- Nejčastěji se sexuálního násilí dopouštějí návštěvníci mužského pohlaví vůči ženám – ať už návštěvnicím, tak i pracovnícím podniků.
- Mohou se jej však dopouštět osoby obou pohlaví, a to vůči ženám i mužům.
- Stejně tak se jej mohou dopouštět zaměstnanci – jak vůči zákazníkům, tak svým spolupracovníkům.

Studie zaměřená na zaznamenané incidenty agrese včetně sexuálních návrhů v barech a v klubech v Kanadě uvádí (n=258), že **2,2 % pachatelů a 6,5 % obětí mělo pracovní vztah k danému podniku** (např. personál pracující za barem nebo účinkující).

(Graham et al, 2014)

3. Jak časté je sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy?

Partnerské a nepartnerské sexuální násilí u osob starších 15 let

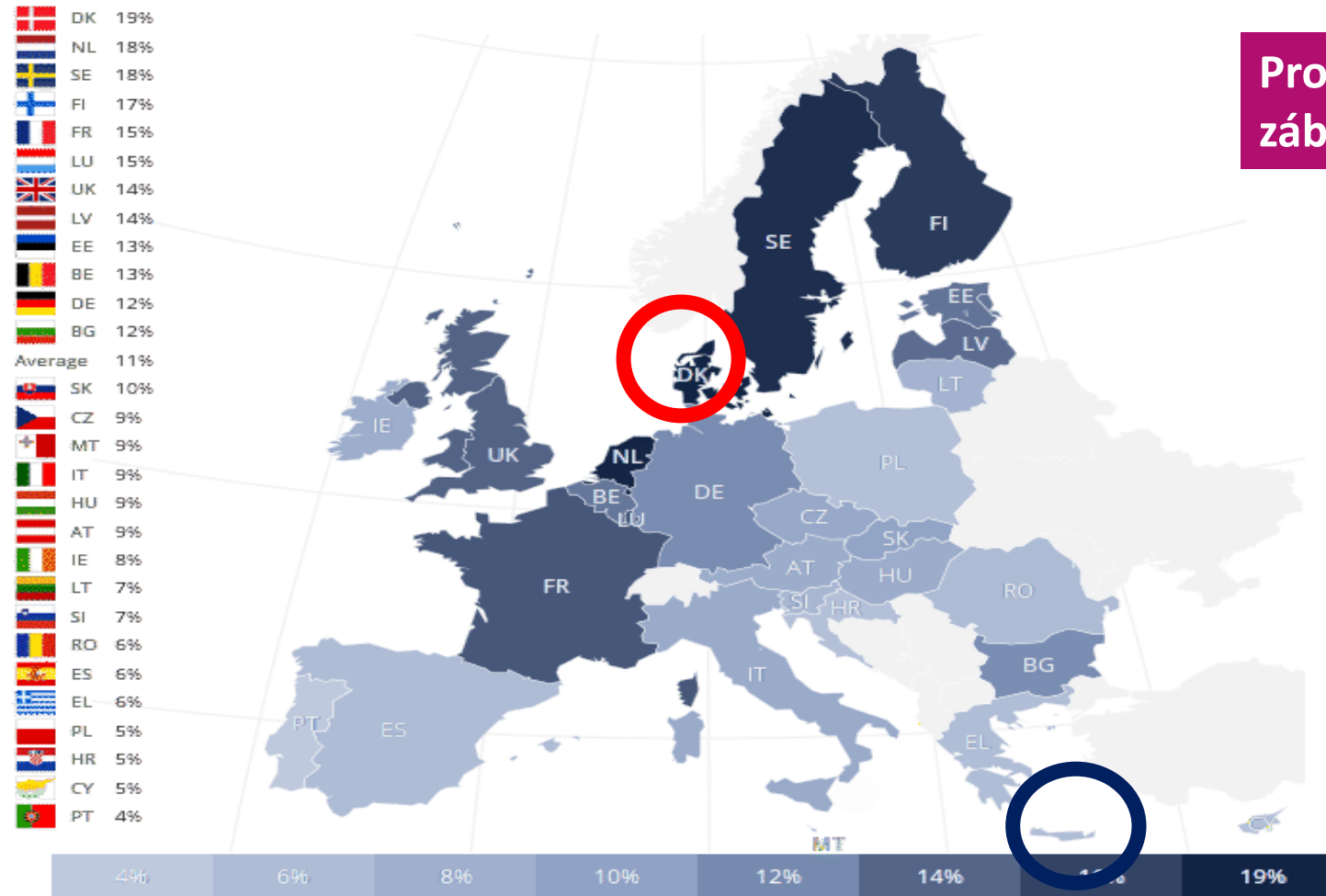
Dánsko: 19 %

Průměr: 11 %

Portugalsko: 4 %

3. Jak časté je sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy? (pokračování)

Místa s výskytem nejzávažnějších incidentů nupartnerského násilí

Prostředí noční zábavy: 15 let a více

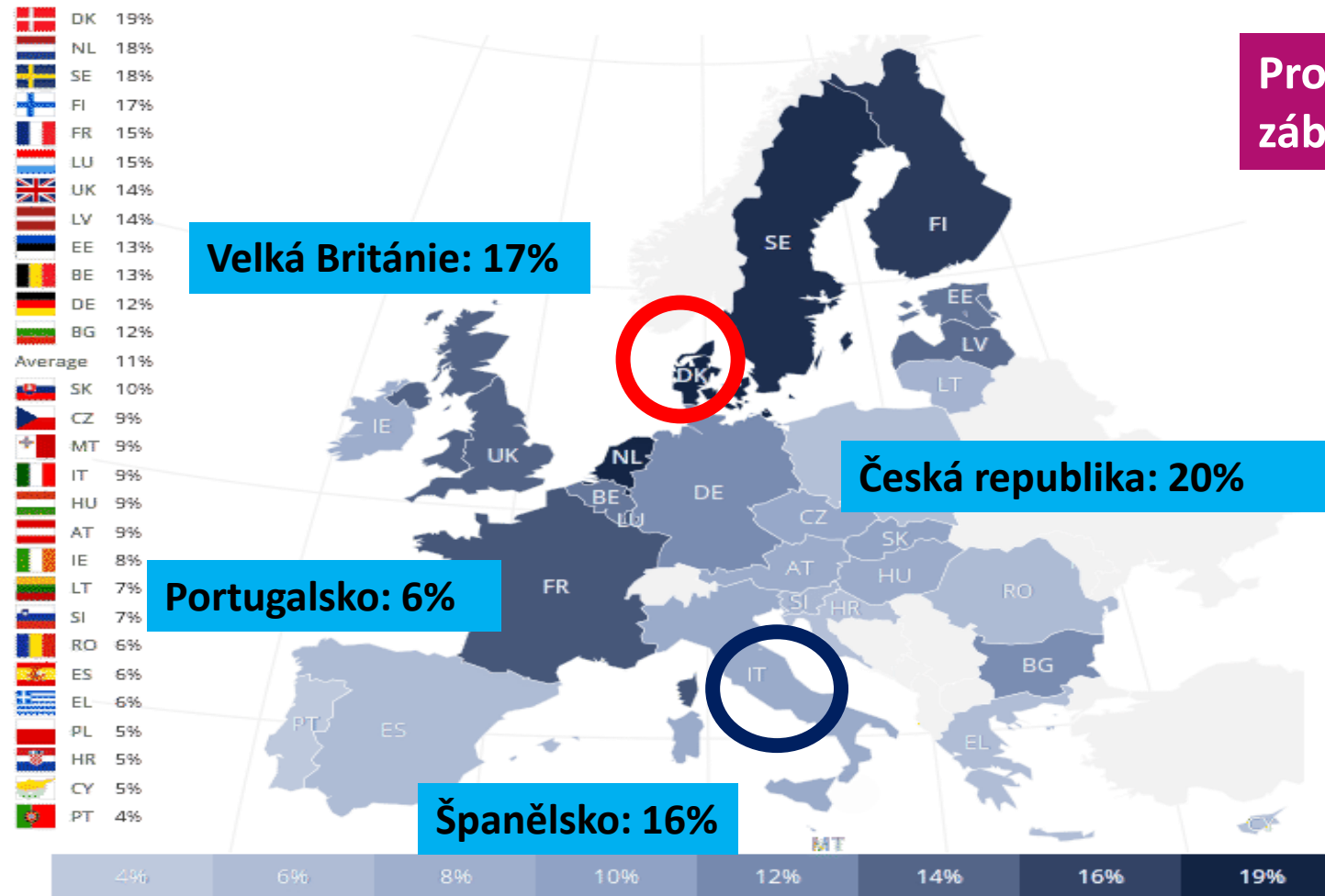
Dánsko: 18 %

Průměr: 8 %

Kypr: 1 %

3. Jak časté je sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy? (pokračování)

Místa s výskytem nejzávažnějších incidentů nupartnerského násilí

Prostředí noční zábavy: 18-29 let

Dánsko: 18 %

Průměr: 13 %

Itálie: 1 %

3. Jak časté je sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy? (pokračování)

	Co si myslí dotazovaní?	A jak to je doopravdy?
Ke kolika znásilněním dojde v ČR každý rok?	desítky až stovky	odhad mezi 7 500 až 20 000 skutků
Jaký je podíl znásilnění nahlášených obětí policii?	20 – 50 %	3 – 8 %
Kdo nejčastěji násilí páchá?	osoba, kterou oběť nezná (55 % respondentů)	jen ve 20 % případů oběť pachatele nezná
V jakých situacích je žena za znásilnění spoluzodpovědná?	65 % respondentů souhlasilo s níže uvedeným alespoň 1 x	NIKDY
- chová se koketně	45 % respondentů	-
- je opilá	43 % respondentů	-
- je vyzývavě oblečená	37 % respondentů	-
- neřekla jasně ne	37 % respondentů	-
- sama prochází opuštěným místem	35 % respondentů	-
- ví se, že měla mnoho partnerů	28 % respondentů	-

3. Jak časté je sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy? (pokračování)

4. Co je to svolení?

- **Svolení:** „Svobodně vyjádřený souhlas osoby, která je z právního a fyzického hlediska schopna jej poskytnout, a který jednoznačně vyjadřuje svolení k pohlavnímu styku či sexuálnímu kontaktu.“
- **Neschopnost poskytnout svolení:** „Svolení k pohlavnímu styku či sexuálnímu kontaktu nemůže být svobodně poskytnuto, a to z důvodu věku, nemoci, duševní a fyzické indispozice, spánku, ztrátě vědomí, nebo intoxikace na základě dobrovolného či nedobrovolného užití alkoholu nebo drog.“
- **Neschopnost odmítnout:** „Dané osobě nebylo umožněno projevit nesouhlas, a to z důvodu použití nebo držení střelné nebo jiné zbraně, fyzického násilí, výhružek, zastrašování a nátlaku, případně zneužití společenského postavení.“

(Basile et al, 2014)

4. Co je to svolení? (pokračování)

5. Jaké faktory ovlivňují sexuální obtěžování a násilí?

Příklady faktorů ovlivňujících sexuální obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy

Osobnostní faktory	Pohlaví	Např. ženy jsou častěji obětí sexuálního násilí než muži; muži se jej dopouštějí častěji než ženy
	Věk	Např. oběti i agresori bývají obvykle mladšího věku
	Konzumace alkoholu	Např. alkohol negativně ovlivňuje schopnosti jedince; zvyšuje pravděpodobnost záměny přátelského a sexuálně motivovaného chování; opilé osoby jsou vnímány jako sexuálně dostupné
	Zkušenost se sexuálním násilím	Např. předchozí zkušenost se sex. násilím zvyšuje riziko stát se znovu obětí
Vztahové faktory	Skupinová dynamika	Např. předchozí zkušenost se sex. násilím v rámci skupiny zvyšuje riziko jednotlivého člena skupiny stát se obětí sexuálního násilí; riziko se zvyšuje také pokud některý člen skupiny se často opíjí
Komunitní a společenské faktory	Postoje, očekávání a společenské normy	Společností přijatelné nebo očekávané chování může ve skutečnosti přispívat k sexuálnímu násilí, např. kultura machismu/výměnný sex (např. sexuální služby výměnou za alkohol)
	Noční podniky	Charakter podniku (přeplněný klub, tmavá zákoutí), slevové akce na alk. nápoje a benevolentní postoje a chování návštěvníků a provozních mohou zvyšovat riziko sexuálního obtěžování a násilí

6. Rozpoznání a nahlášení sexuálního obtěžování a násilí

Co může pomáhat nebo naopak zabraňovat rozpoznání sexuálního obtěžování a násilí v prostředí noční zábavy?

7. Klíčové subjekty a jejich role v prostředí noční zábavy

Proaktivní přístup provozních a personálu může zahrnovat:

- **Zajištění vhodných technických podmínek v budově a společenského kontextu v klubu;**
- **Seznámení personálu s přístupem zodpovědného podávání alkoholických nápojů a jeho dodržování;**
- **Vyhýbání se marketingovým strategiím, které podporují násilnické chování a/nebo nadměrnou konzumaci alkoholu;**
- **Rozvoj spolupráce s dalšími subjekty** – např. s policií, místními úřady, dopravními a zdravotními službami a místní komunitou.

7. Klíčové subjekty a jejich role (pokračování)

Jakým způsobem mohou přispět k prevenci?

- Ostraha u vstupu
- Ochranka uvnitř klubu
- Obsluhující personál
- DJ, moderátoři
- Další účinkující

8. Význam spolupráce a rozvíjení vztahů

Co je záměrem programu STOP-SV

Zajistit, aby poznatky ze školení a kompetence personálu byly využity nejen v rámci podniku, ale také pro preventivní působení v kontextu širšího okolí a populace.

Při posouzení preventivních strategií doporučujeme zvážit následující:

- **Kulturní kontext** – ovlivňuje normy a hodnoty subjektů v dlouhodobém horizontu
- **Míra povědomí** – schopnost vnímat sexuální obtěžování a násilí jako fakt, kterému lze čelit a předcházet
- **Koalice** – rozvíjení vztahů s dalšími subjekty s cílem prosadit změnu
- **Kvalita** – je určujícím kritériem pro dopad obsahu a procesů napříč subjekty
- **Vize** – měla by vycházet z mezinárodně sdílených poznatků

(Pont, 1997)

8. Význam spolupráce a rozvíjení vztahů (pokračování)

SWOT analýza

Project co-funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme (2014-2020) of the European Union.

This project has been produced with the financial support of the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme (2014-2020) of the European Union. The contents of this presentation are the sole responsibility of the STOP-SV partnership and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.